
АНОТАЦІЇ

Базалій В.В., Бойчук І.В., Ларченко О.В., Бабенко Д.В., Базалій Г.Г. Характер прояву зимостійкості та врожайності сортів пшениці м'якої різного типу розвитку залежно від умов вирощування

Сорти пшениці м'якої озимої Одеська 267, Дріада 1, Знахідка одеська, Харус володіють високою зимостійкістю і найбільшою стабільністю її прояву за різних умов вирощування. Сорти альтернативного типу Соломія, Клариса показали врожайність за пізнього строку сівби на рівні оптимального, тому їх необхідно використовувати при більш пізніх строках сівби, а також як страхуву культуру при пересіві загиблених посівів пшениці озимої та як яру культуру при сівбі в «лютневій вікна» і ранньою весною.

Ключові слова: сорт, врожай, пшениця, зимостійкість.

Базалій В.В., Панкєєв С.В., Карашук Г.В., Жужа О.О. Урожайність зерна сортів пшениці м'якої і твердої озимої залежно від фону живлення в умовах південного степу України

У статті наведені результати досліджень щодо вивчення впливу сортових особливостей та агроекологічних факторів на врожай зерна пшениці озимої м'якої і твердої.

Ключові слова: пшениця озима, сорт, фон живлення, урожай, погодні умови.

Адамень Ф.Ф., Прошина І.О. Вплив застосування гербіцидів на ріст, розвиток та врожайність сафлору красильного в незрошуваних умовах півдня України

Наведено результати польових досліджень впливу застосування ґрунтових гербіцидів на посівах сафлору красильного. Відмічено, що застосування гербіцидів Харнес та Трефлан 480 затримує фазу цвітіння на 4 дні. Встановлено, що найвищу врожайність сафлору красильного забезпечує внесення у передпосівну культивування гербіцидів Гоал 2Е -1,0 л/га, Стомп 330 – 4,0 л/га, та Гезагард 500 – 3,0 л/га 1,46-1,5 т/га.

Ключові слова: сафлор красильний, гербіциди, заходи боротьби із бур'янами.

Алмашова В.С., Онищенко С.О., Урсал В.В. Агроекологічні аспекти вирощування насіння гороху овочевого на півдні України при зрошенні за умов збалансованого природокористування

Стаття висвітлює результати досліджень впливу допосівної обробки насіння гороху овочевого на врожай та якісні показники культури. Проведеними дослідженнями було встановлено, що в умовах зрошення на півдні України застосовуючи вказані агрозаходи можливо одержувати врожай гороху овочевого на рівні 27-30 ц/га як при ранньому строку сівби (традиційному), так і при пізньому з коефіцієнтом розмноження 17,5-18,8.

Ключові слова: якість насіння, фаза розвитку, горох овочевий, молібден, бор, ризоторфін, врожай.

Василенко Н.Є. Чиста продуктивність фотосинтезу рицини

У статті викладено результати сортової агротехніки рицини з різною групою стиглості. Встановлено вплив досліджуваних факторів на динаміку формування листової поверхні рицини.

Ключові слова: Рицина, сорт, строк сівба, густина стояння рослин, урожайність, вихід олії.

Вишневська Ю.С., Адамень Ф.Ф. Вплив системи удобрення на продуктивність стеблостою рослин льону олійного

Встановлено, що найбільший вихід волокна у сорту Ківіка (0,95 т/га) та сорту Блакитно-помаранчевий (0,65 т/га) формується на варіанті із внесенням $N_{30}P_{60}K_{90}+N_{15}$. Вміст волокна за даної системи удобрення є найвищим і складає по сортах 19,0 та 13,2 %, відповідно.

Ключові слова: вміст волокна, вихід волокна, густина стояння, елементи технології, льон олійний, сорт, система удобрення.

Вожегова Р.А., Грановська Л.М., Миронова Л.М., Клубук В.В., Вердиш М.В. Економічна ефективність виробництва сої сортів селекції Інституту зрошуваного землеробства НААН в Україні

Проведено аналіз виробництва сої в Україні, в тому числі сортів селекції Інституту зрошуваного землеробства НААН України. Досліджена інфраструктура ринку олійних культур, законодавчо-нормативне регулювання галузі та розрахована економічна ефективність вирощування сої.

Ключові слова: соя, сорти, селекція, інфраструктура, ринок олійних культур, економічна ефективність.

Дем'янова О.О. Стан земель сільськогосподарського призначення в межах Херсонської області

Проведено аналіз техногенних причин змінення стану земельних ресурсів Херсонщини та проблем зрошуваних земель, розташованих на території басейну р. Інгулець.

Ключові слова: сільськогосподарські угіддя, меліорація, підтоплення, зрошувані землі, зрошувальні системи, водна ерозія, деградація ґрунту.

Жуйков О.Г. Агроекологічне обґрунтування залучення гірчиці білої до незрошуваних сівозмін Сухого Степу

У статті наведені результати рейтингової оцінки та підбору оптимальних попередників для гірчиці білої у сівозмінах півдня України, а також її вплив на інші культури агрофітоценозу, визначено термін повернення культури в теж поле, фітомеліоративних властивостей гірчиці білої.

Ключові слова: гірчиця біла, сівозміни, попередник, повторні посіви, фітомеліоративні властивості, врожайність насіння.

Заєць С.О., Василенко Р.М., Степанова І.М., Шаталова В.В. Продуктивність ріпаку озимого залежно від впливу різних композицій препарату Мочевин-К в умовах Південного Степу України

Наведено результати трирічних досліджень з вивчення впливу різних композицій препарату Мочевин-К на кормову та насінневу продуктивність ріпаку озимого в умовах півдня України.

Ключові слова: ріпак, Мочевин-К, продуктивність, макуха, олія.

Звягінцева А. М. Основні елементи продуктивності ячменю ярого та їх взаємозв'язок із стійкістю до комплексу шкідливих організмів

Наведено результати чотирирічної оцінки (2009-2012 рр.) зразків ячменю ярого за комплексом цінних господарських ознак. Встановлено характер взаємозв'язків між ознакою стійкості до групи біотичних чинників та основними елементами продуктивності рослин. Виділено зразки 02-587 та Інклюзив, для яких характерно поєднання стійкості до хвороб та шкідників із високими показниками основних цінних господарських ознак.

Ключові слова: ячмінь ярий, сітчастий гельмінтоспориоз, кореневі гнилі, шведські мухи, продуктивність, кореляційна залежність.

Квітко Г. П., Протопіш І.Г., Коваленко О.А. Багаторічні бобові трави – безальтернативний попередник пшениці озимої в біологічному землеробстві Лісостепу Правобережного

Викладені результати досліджень впливу багаторічних бобових трав, як попередника пшениці озимої на продуктивність та якість зерна.

Ключові слова: бобові трави, попередники, пшениця озима, урожайність, якість.

Лавриненко Ю.О., Вожегова Р.А., Клубук В.В., Марченко Т.Ю. Прояв і мінливість ознак «висота рослин» і «висота кріплення нижнього бобу» у сортів та гібридів сої різних груп стиглості при зрошенні

Для висоти рослин і кріплення нижнього бобу є характерним підвищена мінливість ознаки в F_3 , що необхідно враховувати при плануванні інтенсивності доборів у певних гібридних генераціях. Висота рослин сої проявила позитивну високу кореляцію з ознаками: кількість бобів на головному стеблі, кількість зерен на головному стеблі, кількість насінин із рослини, маса насіння з рослини. Добір за ознаками продуктивності без урахування висоти рослин може привести до надмірної висоти і втрати певних ознак адаптивності.

Ключові слова: соя, селекція, зрошення, висота рослин.

Лавриненко Ю.О., Михаленко І.В., Рубан Б.В. Продуктивність і збиральна вологість зерна гібридів кукурудзи різних груп стиглості в умовах зрошення півдня України

Найбільша врожайність зерна - 7,26 т/га формувалась за сівби гібридів 5 травня. Перевищення порівняно з першим строком посіву - 25 квітня становило - 0,58 т/га, порівняно з третім строком (15 травня) – 1,48 т/га. За сукупністю господарських ознак виділився середньоранній гібрид Борисфен 250 МВ, який

забезпечував достатньо високу врожайність – у середньому 6,95 т/га, а за сівби 5 травня – 7,37 т/га з вологістю зерна 12,7%.

Ключові слова: кукурудза, зрошення, гібрид, вологість зерна, строки сівби.

Ликов С.В., Ізотов А.М. Продуктивність сортів озимого ячменю та сортів дворучок в умовах передгірної зони Криму

Розглянуто питання формування продуктивності та продуктивність різних сортів озимого ячменю (типово озимих та дворучок) в умовах передгірної зони Криму.

Дано рекомендації по оптимальному поєднанню сортів озимого ячменю для цієї зони.

Ключові слова: сорт, ячмінь, дворучка, Крим.

Макуха О.В., Федорчук М.І. Особливості генеративного розвитку *Foeniculum vulgare Mill.* при інтродукції в посушливих умовах півдня України

У статті висвітлено особливості генеративного розвитку фенхелю звичайного на рівні посіву, однієї рослини, одного суцвіття та окремих бутонів, квіток, плодів, наведено тривалість основних фаз генеративного розвитку в посушливих умовах півдня України. Проведені дослідження дають можливість ураховувати біологічні особливості культури при формуванні лікарських і медоносних агроценозів, визначенні оптимальних строків збирання надземної маси та насіння, регулюванні тривалості основних фаз генеративного розвитку та насінневої продуктивності рослин.

Ключові слова: фенхель звичайний, генеративний розвиток, фаза розвитку, бутонізація, цвітіння, плодоутворення, суцвіття, бутон, квітка, зав'язь, плід.

Морозов В.В., Писаренко П.В., Булігін Д.О., Суздаль О.С. Лінійний розвиток рослин новітніх сортів сої залежно від режимів зрошення та густоти стояння рослин

Наведені результати досліджень щодо реакції нових сортів сої Арата і Даная на різні типи режимів зрошення та густоту стояння рослин.

Ключові слова: соя, режим зрошення, сумарне водоспоживання, врожайність, густота стояння рослин.

Онуфран Л.І. Продуктивність ячменю ярого залежно від сорту, норм висіву і добрив

У статті наведено дані про вплив норм висіву і мінеральних добрив на врожай зерна різних сортів ячменю ярого на півдні України.

Ключові слова: ячмінь ярий, сорт, норма висіву, добрива.

Рудаков Ю.М., Федорчук М.І., Гончар Н.В., Козечко В.І. Вплив попередників і добрив на якість зерна озимої пшениці в умовах північного Степу України

Наведено дані впливу попередників і добрив на такі якісні показники: вміст у зерні озимої пшениці білка, сирої клейковини, натурна вага, сила бо-

рошна та об'єм хліба. Кращі результати отримали після чорного пару і люцерни. Серед добрих слід відзначити органо-мінеральні.

Ключові слова: попередники, добрива, озима пшениця, якість зерна, чорний пар, люцерна, горох.

Семен Д.Т. Вплив режимів зрошення дозування добрив та площ живлення на врожай та біохімічний склад насіння гарбуза великоплідного

Висвітлено питання розробки оптимальних режимів зрошення, доз мінерального живлення, що направлені на отримання максимального врожаю з якісними показниками біохімічного складу насіння гарбуза великоплідного сорту Волзька сірий 92 в умовах півдня України.

Ключові слова: гарбуз великоплідний, біохімічний склад, врожайність, олійність насіння, продовольчі та фармацевтичні цілі.

Ушкаренко В.О., Філіпова І.М. Вплив елементів технології вирощування на продуктивність розторопші на зрошуваних землях півдня України

У статті наведено результати трьохрічних досліджень з розторопшею при вирощуванні на зрошуваних землях півдня України. Встановлено оптимальне сполучення глибини обробки ґрунту, строків сівби, ширини міжрядь та дози мінеральних добрив на врожайність досліджуваної культури. Шляхом дисперсійного та кореляційно-регресійного аналізів встановлена частка впливу факторів на показники врожайності, визначено оптимальний діапазон ширини міжрядь та дози азотно-фосфорних добрив.

Ключові слова: розторопша плямиста, обробіток ґрунту, ширина міжрядь, строки сівби, мінеральні добрива, урожайність

Цицюра Т.В. Тривалість міжфазних періодів вегетації редьки олійної залежно від абіотичних факторів і технологічних прийомів вирощування в умовах Лісостепу правобережного

Представлено результати вивчення впливу норм висіву, способу сівби та удобрення на тривалість міжфазних періодів вегетації редьки олійної в умовах Лісостепу правобережного. Визначено вплив абіотичних факторів на особливість фенологічного розвитку рослин редьки олійної.

Ключові слова: редька олійна, норми висіву, спосіб сівби, удобрення, вегетаційний період.

Чернобай Л. М., Музафаров Н. М., Сікалова О. В., Китайова С. С. Екологічна пластичність гібридів кукурудзи у степовій зоні України

Було проаналізовано властивості адаптивності та пластичності дванадцяти гібридів харківської селекції ранньостиглої, середньоранньої та середньостиглої груп стиглості в розрізі врожайності та придатності їх вирощування в степовій зоні України.

Ключові слова: кукурудза, гібрид, група стиглості, екологічна пластичність.

Чернишенко П.В. Особливості реакції сучасних сортів сої на елементи основного удобрення в умовах східної частини Лісостепу України

Для умов східної частини Лісостепу України оптимізовано елементи основного удобрення, які дозволяють одержати насіння з високими посівними якостями при високому рівні урожайності сучасних сортів. Доведено, що найменші виробничі витрати на одиницю продукції, а також найвищі умовно чистий прибуток і рівень рентабельності в розрізі органо-мінеральних фонів живлення були на ділянках із внесенням гною 30 т/га.

Ключові слова: соя, сорт, насіння, фон живлення, урожайність, лабораторна схожість, енергія проростання, маса 1000 насінин, білок, олія.

Федорчук М.І., Філіпов Є.Г. Вплив строків сівби на продуктивність рослин сафлору красильного в умовах зрошення півдня України

Викладено результати досліджень із впливу строків сівби на ріст, розвиток та особливості продукційних процесів рослин сафлору красильного. Для отримання високих показників продуктивності культури, яка вивчалася, сівбу доцільно проводити в ранньовесняні строки (третя декада березня – друга декада квітня).

Ключові слова: сафлор красильний, строк посіву, культура, технологія вирощування, продуктивність рослин.

Ярчук І.І., Горшар В.І., Божко В.Ю., Мороз О.О. Вплив основних технологічних заходів на елементи структури урожаю ячменю озимого

Наведено особливості формування продуктивності ячменю озимого залежно від основних технологічних заходів. Встановлено взаємозв'язок між окремими елементами структури урожаю і основні закономірності їх формування.

Ключові слова: ячмінь озимий, структура урожаю, сорти, строки сівби, норми висіву, мінеральні добрива.

Бурак В.Г., Ряполова І.О., Защепкіна Н.М. Оцінка сертифікації та стандартизації на підприємстві

Актуальністю теми є теоретичне обґрунтування і розробка методичних рекомендацій, спрямованих на підвищення ефективності впровадження і постійного вдосконалення сертифікації та стандартизації продукції за міжнародними стандартами.

Ключові слова. Якість, сертифікація, стандартизація, ІСО серії 9000, конкурентоспроможність.

Вороненко В.І., Писаренко Н.Б. Моніторинг генетичної структури жирномолочного типу української червоної молочної породи

Викладено результати моніторингових досліджень генетичної структури чотирьох поколінь жирномолочного типу української червоної молочної породи. На основі аналізу динаміки антигенофонду та алелофонду встановлено рівень генетичної консолідації типу.

Ключові слова: Генетичний моніторинг, імуногенетична структура, антигени, алелі EAB-локусу, частота, консолідація, жирномолочний тип.

Геккієв А.Д. Типи спадковості за компонентами фенотипової мінливості ознак молочної продуктивності корів

Представлені результати досліджень фенотипової мінливості ознак молочної продуктивності при проведенні селекційної роботи з великою рогатою худобою червоної степової породи. Визначено особливості прояву адитивних дії генів і материнського ефекту для помісей різних генотипів.

Ключові слова: молочна продуктивність, велика рогата худоба, помісі, адитивна дія генів, гетерозис.

Гузєєв Ю.В., Вінничук Д.Т. Козівництво – перспективна галузь тваринництва України

В огляді висвітлено біологічні та генетичні властивості кіз та їх місце у виробництві продукції тваринництва різних країн світу.

Ключові слова: кози, молоко, порода, селекція

Гузєєв Ю.В., Папакіна Н.С. Про необхідність збереження domestікаційного біорізноманіття сільськогосподарських тварин

Висвітлено комплекс проблем, пов'язаних з необхідністю збереження генетичного фонду аборигенної худоби та запропоновано метод комплексної оцінки нових порід на основі їхньої прижиттєвої продуктивності з урахуванням універсальності використання.

Ключові слова: domestікація, біорізноманіття, порода, аборигенні породи, генотип, середовище, екологія, відбір.

Держговський О.О. Гістологічні властивості печінки свиней при використанні кормів різних технологій приготування

У статті наведено результати вивчення гістологічної структури печінки свиней при відгодівлі їх кормами різних технологій приготування: сухим розсипним, гомогенізованим (співвідношення з водою 1:2) та вологим (співвідношення з водою 1:2) кормами. Встановлено, що за зовнішніми ознаками колір, структура та розмір печінки (а також колір і розмір жовчного міхура) у піддослідних тварин усіх груп не відрізнялися. При проведенні візуальної мікроморфометрії основних функціональних клітин печінки достовірної різниці також не встановлено.

Ключові слова: свині, відгодівля, технологія кормів, печінка, гістологія.

Іванов В.О., Панкєєв С.П., Ліпісівіцький В.М. Оцінка відтворювальних якостей свиноматок залежно від терміну поросності в умовах ДПДГ Інституту рису Скадовського району Херсонської області

Визначена ефективність відтворювальних якостей свиноматок великої білої породи вітчизняної та зарубіжної селекції залежно терміну поросності. Встановлена перевага маток англійської селекції за рівнем відтворювальних якостей за багатоплідністю, молочністю, масою гнізда на час відлучення з тривалістю поросності більше 114 діб. Також свиноматки англійської селекції переважали аналогів за рівнем відтворювальної здатності і з урахуванням кількості сосків.

Ключові слова: відтворювальна здатність, термін поросності, велика біла порода вітчизняної та англійської селекції, багатоплідність, молочність.

Іовенко В.М., Іщенко С.М. Порівняльний аналіз імуногенетичних особливостей овець півдня України

Наведено результати досліджень імуногенетичних особливостей овець порід асканійський кросбред і асканійська чорноголова. Виявлено 5 систем груп крові з різним ступенем гетерозиготності. Найбільш складна система В характеризується найменшим значенням 0,383, що є специфічною рисою даної породи овець.

Ключові слова: вівці, кросбредна вовна, генетичні маркери, системи груп крові

Назаренко С.О. Особливості регулювання світлового режиму для курчат-бройлерів сучасних кросів

У роботі подано результати дослідження впливу різних світлових режимів на інтенсивність росту бройлерів зарубіжного кросу й економічну ефективність виробництва м'яса. Встановлена ефективність застосування для курчат кросу Кобб-500 світлового режиму з 18-годинним світловим днем, що сприятиме підвищенню збереженості курчат, збільшенню прибутку від реалізації м'яса і підвищенню рентабельності вирощування бройлерів порівняно з базовою технологією.

Ключові слова: бройлери, світловий режим, прирости живої маси, збереженість молодняку, м'ясна продуктивність, ефективність виробництва м'яса.

Нежлукченко Т.І., Обоїста Т.В. Внутрішньопородні особливості відтворювальної здатності овець асканійської тонкорунної породи

Проведено ретроспективний аналіз показників відтворювальної здатності вівцематок асканійської тонкорунної породи племзаводу «Червоний чабан» за п'ять років. Визначено особливості відтворювальної здатності чистопорідних баранів-плідників та представників таврійського типу. Оцінено співвідношення потомства за статтю у багатоплідних окотах.

Ключові слова: вівці, багатоплідність, баран-плідник, стать, асканійська порода, таврійський тип.

Ряполова І.О., Бурак В.Г. Досвід застосування ЕМ-технологій у тваринництві

Встановлено, що препарат «Байкал» ЕМ 1 У є ефективним засобом, який підвищує біологічну цінність кормів; сприяє підвищенню середньодобових приростів, а також впливає на резистентність порослят: покращує здоров'я, підвищує збереженість, зменшує негативні наслідки захворювання.

Ключові слова: пробіотики, ефективні мікроорганізми, порослята, жива маса, збереженість, резистентність.

Чалая О.С. Вплив різних рівнів кадмію та свинцю в раціоні молодняку свиней на продуктивність і забійні якості

Наведено результати досліджень впливу різних доз важких металів, зокрема кадмію та свинцю, їх сумісної та окремої дії на відгодівельні та забійні якості свиней. Досліджено ефективність застосування антиоксидантного преміксу при інтоксикації тварин важкими металами.

Ключові слова: відгодівельні свині, важкі метали, кадмій, свинець, середньодобові прирости, жива маса, забійні якості.

Андрусенко І.І., Задніпрняний К.О. Способи і режими зрошення виноградників Криму

Проведено уточнення діючих зональних параметрів оцінки вологих запасів ґрунту за основними періодами росту і розвитку рослини на намівних і чорноземних ґрунтах східного узбережжя Криму. Розроблено режими крапельного зрошення, які при близькій продуктивності культури до борозникового зрошення дають можливість знизити витрати поливної води до 2,5 раз.

Ключові слова: виноград, зрошення, енергозбереження, ріст винограду, крапельні поливи, продуктивність винограду.

Грановська Л.М., Подмазка О.В. Індикатори впливу на гідрогеолого-меліоративний стан сільськогосподарських земель

Обґрунтовано застосування індикаторів впливу на гідрогеолого-меліоративний стан зрошуваних і прилеглих до них земель на прикладі Чаплинського району Херсонської області. Розроблено еколого-меліоративні заходи щодо зниження показників індикаторів негативного впливу та покращення індикаторів стану територій району.

Ключові слова: індикатори впливу, індикатори стану, гідрогеолого-меліоративний стан, еколого-меліоративні заходи.

Рокочинський А.М., Фроленкова Н.А., Коптюк Р.М. Інвестиційна оцінка проектів оптимізації водо регулювання осушуваних земель з урахуванням основних чинників впливу

У статті розглянуто методичні підходи та наведено результати інвестиційної оцінки оптимізації водорегулювання осушуваних земель з урахуванням рельєфу місцевості, як основного чинника впливу на ефективність роботи меліоративних систем.

Ключові слова: інвестиційна оцінка, проект, водорегулювання осушених земель, рельєф місцевості, меліоративна система.

Адамень Ф.Ф., Паштецький В.С., Плугатар Ю.В., Стрельчук Л.М. Ліс в степу: особливості агротехніки та породний склад

Запропоновано комплекс агротехнічних заходів для ефективного залісення та раціонального використання малопродуктивних земель, непридатних для сільськогосподарського користування на прикладі Степового Криму .

Ключові слова: залісення; малопродуктивні землі; агротехнічні заходи; сільськогосподарське користування; Степовий Крим.

Адамень Ф.Ф., Паштецький В.С., Плугатар Ю.В. Природно-ресурсний потенціал регіону: удосконалення оцінки та оптимізація використання природних ресурсів

Обґрунтовано шляхи вдосконалення оцінки природно-ресурсного потенціалу регіону та оптимізації використання природних ресурсів.

Ключові слова: природно-ресурсний потенціал; регіон; оцінка; оптимізація; природні ресурси.

Адамень Ф.Ф., Плугатар Ю.В. Лісотипологічна класифікація лісів України

Показано розвиток типологічної класифікації лісів України, запропоновано категорії лісової типології, дано визначення таксону «лісотипологічна область», уточнено лісотипологічне районування України.

Ключові слова: типологічна класифікація; категорії лісової типології; «лісотипологічна область»; лісотипологічне районування України.

Гафіатулліна О.Г., Охріменко О.В. Моніторинг гідрохімічного стану річки Дніпро міста Херсон

У статті наведені результати гідрохімічного аналізу проб води річки Дніпро в місті Херсон. Встановлено, що вода придатна для побутового та рибогосподарського використання, але не придатна для питного водопостачання.

Ключові слова: розчинний кисень, кислотність, лужність, твердість, біогенні елементи, окиснюваність, мінералізація.

Ляшенко О.М. Застосування методів Data Mining при аналізі параметрів надзвичайних ситуацій природного характеру на прикладі лісових пожеж

У статті наведено опис застосування методів інтелектуального аналізу даних (Data Mining), а саме кластерного аналізу параметрів таких надзвичайних ситуацій природного характеру, як лісові пожежі, за допомогою штучних нейронних мереж.

Ключові слова: data mining, надзвичайні ситуації природного характеру, лісові пожежі, кластерний аналіз.

Пилипенко Ю.В., Оліфіренко В.В., Рачковський А.В. Проблеми рибогосподарського використання природних водойм і шляхи їх вирішення

Висвітлено проблеми рибогосподарської експлуатації природних водойм різного типу та походження при комплексному їх використанні. Надано пропозиції щодо подолання існуючих проблем розвитку рибного господарства.

Ключові слова: рибне господарство, аквакультура, кормова база, промислова рибопродукція, пониззя Дніпра.

Аверчев О.В., Аверчева Н.О. Економічне обґрунтування вирощування круп'яних культур в умовах зрошення півдня України

У статті обґрунтовано економічну ефективність вирощування круп'яних культур в умовах зрошення півдня України. Найкращі умови для формування

високого врожаю були за попередника горох, який перевершував інші в середньому за роки досліджень на 16,1 (ячмінь озимий) та 8,2% (ріпак озимий). На відміну від попередників, основний обробіток ґрунту менш різнився і перевагу в 4,4% мала оранка на глибину 20-22 см порівняно з дискуванням на глибину 8-10 см.

Ключові слова: гречка, просо, економічна, біоенергетична ефективність, рівень рентабельності, собівартість, енергетичний коефіцієнт.

Аверчева Н.О. Напрями та ефективність державної підтримки тваринництва

У статті досліджено основні напрями державної підтримки галузі тваринництва в Україні та їх вплив на виробництво продукції. Визначені фактичні обсяги та структура державних дотацій за напрямками і галузями, питома вага тваринництва в отриманні бюджетних коштів. Запропоновані заходи щодо підвищення ефективності використання бюджетних коштів.

Ключові слова: тваринництво, виробництво, державна підтримка, ефективність, конкурентоспроможність.

Багорка М.О. Дослідження основних підходів щодо визначення сутності маркетингової стратегії

Розглянуто сутність і призначення маркетингової стратегії та здійснено систематизацію підходів щодо визначення поняття «маркетингова стратегія», визначено фактори і принципи, які впливають на її формування.

Ключові слова: стратегія, маркетингова стратегія, стратегічне планування, маркетингові цілі, конкурентні переваги, стратегічний набір.

Бойко Л.О., Ніколенко Г.Б. Стан виробництва сільськогосподарської продукції фермерськими господарствами

У статті проаналізовано сучасний стан розвитку фермерських господарств країни, виробництво та питома вага продукції рослинництва та тваринництва в загальному обсязі сільськогосподарської продукції.

Ключові слова: аграрний сектор, сільське господарство, ринкові відносини, продукція рослинництва і тваринництва, фермерське господарство.

Грановська Л.М., Сакун К.В. Теоретичне узагальнення аспектів розміщення та розвитку виробництва плодово-ягідної продукції

Висвітлено теоретичні засади розміщення та розвитку виробництва промислового садівництва, визначено комплекс заходів щодо підвищення його ефективності та ринку конкурентоспроможної плодово-ягідної продукції.

Ключові слова: природноекономічний потенціал, розміщення виробництва, промислове садівництво, конкурентоспроможність плодово-ягідної продукції, інтеграція.

Кірюшатова К.В. Аспекти подолання кризової ситуації в банках

Висвітлюються і узагальнюються аспекти конкурентоспроможності банків. Наведена методика використовується для перевірки конкурентоспроможності ТОВ «Кредобанк».

Ключові слова: конкурентоспроможність банку, конкурентна стратегія, ресурси підприємства, аналіз конкурентоспроможності.

Кобець В.М. Механізм стимулювання ефективного виробництва засобами податкової політики на конкурентних ринках

У статті розглянуто механізм імплементації диференційованої ставки прямого податку для стимулювання ефективної діяльності підприємств на конкурентному ринку.

Ключові слова: податковий механізм, непрямий податок, ефект масштабу.

Крикунова В.М. Сучасний стан і чинники розвитку технопарків в Україні

Розглянуто сутність і функції технопарків у сучасних умовах, досліджено основні показники та чинники діяльності технопарків в Україні, визначено напрями підвищення ефективності функціонування технопарків у вітчизняній економіці.

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, технопарки, державна допомога технопаркам.

Ларченко О.В., Лобода О.М. Інформаційна модель оптимальної поведінки виробника в умовах конкуренції

Проаналізовано типи різних ринкових структур. Розглянуто мети керування виробника. Побудовано моделі максимізації прибутку в різних ринкових структурах. Сформовані рекомендації поведінки керівника в різних ринкових умовах.

Ключові слова: економіко-математичне моделювання, система управління, модель, виробничі функції, оптимізація управління.

Любенко О.І., Мухіна І.А. Аналіз використання трудового потенціалу Херсонської області в аграній сфері економіки

Вирішення значної кількості економічних питань, пов'язаних з використанням трудового потенціалу, базується на проведенні детального аналізу та узагальненні інформації про його сучасний стан і проблеми. Дослідженню основних факторів впливу на працездатне населення Херсонщини присвячена тема даної статті.

Ключові слова: трудовий потенціал, аграрна сфера економіки, демографічна ситуація, система підготовки спеціалістів, попит та пропозиція на аграрному ринку праці, розподіл трудових ресурсів за основними галузями виробництва

Міхєєв Є.К. Експертний підхід до вилучення і представлення знань в інтелектуальні системи

У роботі наведено матеріали і методи вирішення проблеми представлення знань в експертні інформаційні системи. Обговорюються питання взаємодії в цьому процесі експертів - носіїв професійних знань і експертів - фахівців за організації знань.

Ключові слова: абстракція, верифікація, інформація, знання, системи, експерти, штучний інтелект.

Минкіна Г.О. Страхувий ринок України: проблеми і перспективи розвитку

У статті розглянуто теоретичні основи страхового ринку, проблеми та перспективи розвитку страхового ринку в Україні в умовах ринкової трансформації економіки, визначено основні шляхи удосконалення та подальшого ефективного розвитку страхового ринку в Україні, обґрунтовано заходи інтеграції страхування до європейських страхових структур.

Ключові слова: страховий ринок, страхові компанії, страхові агенти, брокери, форми страхування, державне регулювання страхування.

Москаленко Ф.І. Вимоги до програмного забезпечення та класифікація комп'ютерних аудиторських програм в Україні

Розглянуті основні проблеми використання програмного забезпечення аудиту, під якими розуміється те, що аудитор повинен враховувати не лише вплив комп'ютерних інформаційних систем на проведення аудиту, але й здійснювати перевірку в умовах, коли ведення бухгалтерії чи здійснення аналізу діяльності компанії вже не обходиться без використання комп'ютерної техніки та спеціальних програмних комплексів. Пропонується класифікація аудиторських комп'ютерних програм та розроблені основні поради аудиторам у використанні цих програм.

Ключові слова: аудит, інформаційні технології, комп'ютерні мережі, інформаційні системи, обробка даних, системне програмне забезпечення, прикладні програми, операційні системи.

Наконечна К.В. Проблеми підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарського виробництва

Проаналізовано стан конкурентоспроможності сільсько-господарського виробництва України та досліджено чинники, які впливають на її зростання. Визначено особливості конкуренто-спроможності сільськогосподарського виробництва.

Ключові слова: сільськогосподарське виробництво, конкурентоспроможність, трансформація, інноваційна модель сільсько-господарського розвитку.

Палapa Н.В. Економічна розбалансованість та соціально-екологічні проблеми сільських поселень

Висвітлюються і узагальнюються питання впливу економічної розбалансованості, яка виникла в 90-х роках минулого століття, на соціальні умови проживання населення, демографічну ситуацію, природний приріст населення, кількість сільських населених пунктів, агроекологічний стан ґрунту, якість сільськогосподарської продукції, яка вирощується в господарствах населення та якість питної води.

Ключові слова: господарства населення, демографічна ситуація, приріст населення, якість продукції і питної води.

Петрова О.О. Чинники виникнення ризиків сільськогосподарської діяльності

У статті розглядаються актуальні питання дослідження факторів і чинників виникнення ризиків у сільськогосподарському виробництві. Розглянуто особливості агропромислового виробництва, визначено основні причини виникнення ризикових ситуацій, доведено необхідність ідентифікації та оцінки ризиків.

Ключові слова: ризик, показники якісної та кількісної оцінки ризиків, сільськогосподарське виробництво, комплексний підхід для оцінки ризиків, фінансовий ризик, виробничий ризик.

Подаков Є.С. Сучасні проблеми фінансування діяльності сільськогосподарських підприємств

У статті проаналізовано сучасні проблеми фінансування діяльності сільськогосподарських товаровиробників. Запропоновано варіанти їх вирішення в сучасних умовах господарювання.

Ключові слова: фінансування, державна підтримка, кредитування, оподаткування, сільськогосподарські підприємства.

Потравка Л.О. Інвестиційні чинники структурних трансформацій економіки України

Досліджено стан структури та розвиток національної економіки України. Доведено вплив інвестиційних чинників на структурні зрушення національної економіки. Визначено перспективні напрями та тенденції залучення іноземних інвестицій.

Ключові слова: національна економіка, трансформаційні зрушення, іноземні інвестиції.

Пристемський О.С. Сутність фінансової безпеки та її місце в системі фінансової безпеки держави для суб'єктів підприємництва

Розглянуто сутність фінансової системи та визначено її місце в системі фінансової безпеки держави для суб'єктів підприємництва. Визначено сфери її впливу. Розглянуто основні завдання, які постають перед фінансовою безпекою суб'єктів підприємництва та визначено об'єкти впливу на їх реалізацію. Визначено фінансову безпеку суб'єктів підприємництва як важливу складову фінансової безпеки держави.

Ключові слова: фінансова безпека, діагностика, моніторинг, економічна безпека, контроль, оцінка, фінансові ризики.

Сергеєва Ю.А., Зубрійчук А.А. Психографічне дослідження споживачів тютюнових виробів і засоби протидіючого маркетингу

Протидіючий маркетинг - маркетингова діяльність, яку потрібно звести до нуля. Він має зупинити споживання тютюнових виробів цілком, бо вони суперечать інтересам суспільства, сприяти вилученню, проведенню кампанії, спрямованої проти даного товару.

У роботі розкрито психографічний профіль споживачів тютюнових виробів та виявленні фактори, які спонукали їх до паління, а також впроваджено використання протидіючий маркетинг в суспільстві.

Ключові слова: маркетингові дослідження, засобами протидіючого маркетингу, психографічний профілів споживача, сегментування, тютюнові вироби, антитютюнова реклама, пропаганда.

Сисоєнко І.А. Теоретичні узагальнення щодо розуміння сутності поняття «бізнес-аналітика»

Розглянуто підходи до визначення сутності поняття бізнес-аналітики з погляду відомих учених-економістів, виділено її основні складові, визначено особливості та проблеми бізнес-аналітики на підприємствах, запропоновано напрями подальшого використання.

Здійснено аналіз проблемних питань розмежування сутності понять "аналітика", "бізнес-аналітика" у сучасній вітчизняній та зарубіжній літературі.

Ключові слова: аналітика., бізнес-аналітика, особливості бізнес-аналітики

Федорчук О.М. Організаційно-економічне вдосконалення сучасної комерційної інфраструктури АПК України

Узагальнено й проаналізовано сутність, місце і роль сучасної комерційної інфраструктури АПК України. Запропоновано заходи розв'язання проблем щодо організаційно-економічного вдосконалення сучасної комерційної інфраструктури.

Ключові слова: інфраструктура, товаровиробники, споживачі, держава.

Федорчук Є.М. Проблеми та перспективи виробництва та реалізації олійних культур в Україні

Досліджено та проаналізовано обсяги виробництва товарного насіння олійних культур в Україні та Херсонській області, визначено основні напрями реалізації, що обирають вітчизняні виробники олійних культур, встановлено основні фактори експортного орієнтування галузі, сформовано прогноз розвитку олійного підкомплексу.

Ключові слова: олійний підкомплекс, виробництво, структура реалізації, переробка, експорт.
